

Rolnummer 5488
Arrest nr. 1/2014 van 16 januari 2014

A R R E S T

In zake : het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging (de artikelen 2 en 3) van de wet van 15 maart 2012 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging [en de verwijdering van vreemdelingen] en de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten », ingesteld door de vzw « Association pour le droit des Etrangers » en anderen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût en T. Giet, en, overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, emeritus voorzitter M. Bossuyt, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van het beroep en rechtspleging

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 28 september 2012 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 1 oktober 2012, is beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging (de artikelen 2 en 3) van de wet van 15 maart 2012 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging [en de verwijdering van vreemdelingen] en de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 30 maart 2012, tweede editie) ingesteld door de vzw « Association pour le droit des Etrangers », met zetel te 1000 Brussel, Kogelstraat 22, de vzw « Coordination et initiatives pour et avec les Réfugiés et Etrangers », met zetel te 1050 Brussel, Visvijverstraat 80-82, de vzw « Liga voor Mensenrechten », met zetel te 9000 Gent, De Smetstraat 75, de vzw « Ligue des Droits de l'Homme », met zetel te 1000 Brussel, Kogelstraat 22, de vzw « Vluchtelingenwerk Vlaanderen », met zetel te 1030 Brussel, Gaucheretstraat 164, en Nazifa Mustafa en Daniel Vasic, verblijvende in het opvangcentrum van het Rode Kruis te 4920 Remouchamps, Sedoz 6.

De Ministerraad heeft een memorie ingediend, de verzoekende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de Ministerraad heeft ook een memorie van wederantwoord ingediend.

Bij beschikking van 8 oktober 2013 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 29 oktober 2013, na de partijen te hebben uitgenodigd mondeling ter terechtzitting hun standpunt uiteen te zetten over de eventuele weerslag op huidig beroep, van de wet van 8 mei 2013 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen II », bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 22 augustus 2013, p. 55776.

Op de openbare terechtzitting van 29 oktober 2013 :

- zijn verschenen :

. Mr C. Verbrouck *loco* Mr. G. Ladrière, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen;

. Mr. N. Schynts, tevens *loco* Mr. D. Matray en Mr. C. Piront, advocaten bij de balie te Luik, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers P. Nihoul en E. De Groot verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

A.1.1. De eerste tot de vijfde verzoekende partij zijn allemaal vzw's waarvan het maatschappelijk doel onder meer de verdediging is van de rechten van vreemdelingen en vluchtelingen of hun opvang, of nog de verdediging van de fundamentele rechten. Zij zetten uiteen dat de bepalingen die zij aanvechten, rechtstreeks verband houden met hun maatschappelijke doelen.

De zesde en de zevende verzoekende partij zijn natuurlijke personen die onderdaan zijn van een « veilig land van herkomst » in de zin van de bestreden bepalingen, omdat zij Roma zijn, afkomstig uit Servië. Zij hebben in België asiel aangevraagd en waren, op het ogenblik dat zij het beroep instelden, verwickeld in een annulatieprocedure tegen de beslissing tot weigering van inoverwegingneming van hun aanvraag, voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Zij zetten uiteen dat het op grond van de bestreden wet is dat hun een beroep met volle rechtsmacht voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen is ontzegd.

A.1.2. De Ministerraad betwist de ontvankelijkheid van de beroepen niet.

Ten aanzien van het enige middel

A.2.1. De verzoekende partijen leiden een enig middel af uit de schending, door de artikelen 2 en 3 van de wet van 15 maart 2012 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten » (hierna : de wet van 15 maart 2012), van de artikelen 10, 11, 13, 23 en 191 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 1, 3 en 33 van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen, met de artikelen 3, 6 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met de artikelen 1, 18 en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna : het Handvest), met de artikelen 23 en 39 van de richtlijn 2005/85/EG van de Raad van 1 december 2005 betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus (hierna : de Procedurerichtlijn), met de artikelen 13, 14 en 15 van de richtlijn 2003/9/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten, met de artikelen 3, 6 en 33 van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, en met het algemene beginsel van het recht op toegang tot een rechter.

A.2.2. De verzoekende partijen zetten uiteen dat de asielzoekers die afkomstig zijn uit een land dat als veilig wordt beschouwd, de mogelijkheid wordt ontzegd om de beslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna : de CGVS) waarbij hun asiel of subsidiaire bescherming wordt geweigerd, te betwisten in het kader van een beroep met volle rechtsmacht voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna : de RVV), omdat het enige beroep dat voor hen openstaat, een annulatieberoep is, waarover de RVV bovendien moet beslissen binnen een tot twee maanden ingekorte termijn. Zij doen gelden dat het enige beroep dat openstaat voor de asielzoekers afkomstig uit een land dat als veilig wordt beschouwd, derhalve een beroep is dat van rechtswege niet schorsend is en dat voorziet in een beoordeling in rechte - en niet in feite - op het ogenblik dat de beslissing tot weigering van bescherming is genomen, en niet op het ogenblik dat de rechtsinstantie zich uitspreekt, en dat de toegankelijkheid tot dat beroep bovendien aanzienlijk wordt belemmerd door de toename van het aantal beroepen die moeten worden ingesteld, de uiterst korte termijnen en het verlies van materiële hulp.

A.3. De Ministerraad werpt een exceptie op van gedeeltelijke niet-ontvankelijkheid van het enige middel. Hij doet in de eerste plaats gelden dat de verzoekende partijen niet uiteenzetten in welk opzicht de artikelen 1, 3 en 33 van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen zouden zijn geschonden. Hij doet in de tweede plaats gelden dat artikel 191 van de Grondwet slechts dienstig kan worden aangevoerd indien de aangevoerde discriminatie betrekking heeft op Belgen en vreemdelingen, wat niet het geval is. Hij doet tenslotte gelden dat artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens niet van

toepassing is op het asielcontentieux. Hij besluit eruit dat het middel onontvankelijk is in zoverre het de schending van de voormelde bepalingen aanvoert.

Wat het eerste onderdeel van het enige middel betreft

A.4.1. In het eerste onderdeel van het enige middel doen de verzoekende partijen gelden dat asielzoekers een daadwerkelijk rechtsmiddel moeten genieten in de zin van de in het middel beoogde bepalingen, alsook dat dit rechtsmiddel schorsend moet zijn en de rechter moet toelaten er met volle rechtsmacht over te oordelen. Zij doen eveneens gelden dat gedurende het onderzoek van dat rechtsmiddel, de asielzoekers recht moeten hebben op het behoud van opvang, zodat zij een menswaardig leven kunnen leiden en uit materieel oogpunt in staat zijn om hun verdediging voor te bereiden.

A.4.2. De verzoekende partijen zijn van mening dat, op grond van een gecombineerde lezing van de artikelen 3 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, een beroep, om daadwerkelijk te zijn, moet voldoen aan de volgende drie cumulatieve voorwaarden : het moet van rechtswege schorsend zijn, het moet een volledig onderzoek *ex nunc* van de aangevoerde grieven mogelijk maken en het moet in de praktijk toegankelijk zijn. Zij doen gelden dat te dezen, het beroep dat openstaat voor de asielzoekers afkomstig uit een als veilig beschouwd land, geen enkele van die procedurele waarborgen biedt.

A.4.3. De verzoekende partijen doen gelden dat artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en artikel 39 van de Procedurerichtlijn bovendien vereisen dat voor asielzoekers een daadwerkelijk rechtsmiddel openstaat tegen de beslissing die inzake hun asielverzoek is genomen, en dat dit rechtsmiddel een grondig onderzoek toelaat van de grieven die zijn afgeleid uit de schending van het Handvest. Zij zetten uiteen dat te dezen aan die vereisten niet is voldaan, omdat het beroep bij uiterst dringende noodzakelijkheid - het enige dat schorsend is - slechts openstaat met betrekking tot de maatregel van verwijdering of terugleiding waarvan de asielzoeker het voorwerp uitmaakt, en dat, in het kader van dat beroep, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen zijn onderzoek beperkt tot de grieven die zijn afgeleid uit de schending van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

A.5.1. De Ministerraad is van mening dat de keuze van de wetgever om een annulatieberoep toe te staan tegen een beslissing tot weigering van inoverwegingneming van een asielaanvraag die is genomen met toepassing van artikel 57/6/1 van de voormelde wet van 15 december 1980, in overeenstemming is met zowel de Procedurerichtlijn als de andere terzake geldende internationale bepalingen. Hij onderstreept dat de Europese wetgever uitdrukkelijk zijn wil te kennen heeft gegeven om aan de lidstaten de zorg over te laten om te bepalen welk daadwerkelijk rechtsmiddel de asielzoekers moest worden geboden, naar gelang van het bestaande bestuurlijk en gerechtelijk systeem.

A.5.2. De Ministerraad herinnert eraan dat, met toepassing van artikel 30 van de Procedurerichtlijn en artikel 9 van de wet van 19 januari 2012, de classificatie van een Staat van herkomst als « veilig » land afhangt van de vaststelling dat de fundamentele rechten, met inbegrip van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, door die Staat in acht worden genomen. Hij preciseert dat het vermoeden van ontstentenis van een risico van vervolging of ernstige schade in de zin van de artikelen 48/3 en 48/4 van de wet van 15 december 1980 weerlegbaar is, zodat artikel 57/6/1 van de wet van 15 december 1980 geenszins impliceert dat de asielaanvraag van een asielzoeker die afkomstig is uit een zogenoemd « veilig » land, automatisch ongegrond zou worden verklaard. Hij voegt eraan toe dat de asielzoeker de mogelijkheid heeft om het vermoeden van veiligheid van zijn land van herkomst te weerleggen, wat zijn persoonlijke situatie betreft.

A.5.3. De Ministerraad doet gelden dat, indien de asielzoeker die afkomstig is uit een zogenoemd « veilig » land duidelijk aantoonbaar dat, wat hem betreft, een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico van ernstige schade bestaat, de CGVS zich over zijn aanvraag zal uitspreken, en voor de RVV een beroep tot hervorming kan worden ingesteld tegen de beslissing van de CGVS. Hij oordeelt dat dit beroep de waarborgen biedt van een daadwerkelijk rechtsmiddel in de zin van artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Hij zet uiteen dat, indien dat risico niet duidelijk blijkt uit de verklaringen van de asielzoeker, het vermoeden volgens hetwelk zijn land van herkomst veilig is daarentegen overeind blijft, wat noodzakelijkerwijs impliceert dat het risico van onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens als onbestaande wordt beschouwd wegens gebrek aan bewijsvoering in die zin door de asielzoeker.

A.5.4. De Ministerraad is van oordeel dat het annulatieberoep dat openstaat tegen de beslissing tot niet-inoverwegingneming van de asielaanvraag op grond van artikel 57/6/1, de waarborgen biedt van een daadwerkelijk rechtsmiddel in de zin van artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Hij geeft aan dat uit de rechtspraak van de RVV volgt dat een intern beroep tegen een overbrenging van een asielzoeker daadwerkelijk is wanneer het schorsend is, voldoende procedurele waarborgen biedt en een aangepast toezicht op de inachtneming van de bij het Verdrag beschermde rechten toelaat. Hij herinnert eraan, wat de schorsende werking van het beroep betreft, dat iedere uitgeprocedeerde asielzoeker een *standstill*-effect van vijf dagen geniet dat hem in staat moet stellen bij de RVV een beroep tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid in te stellen, en dat dit beroep automatisch een schorsende werking heeft krachtens de artikelen 39/82 en 39/85 van de wet van 15 december 1980. Hij preciseert in dat verband dat de RVV van oordeel is dat de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid die wordt ingesteld binnen de beroepstermijn die openstaat tegen een imminente verwijderingsmaatregel, de betwiste maatregel van rechtswege schorst tot de datum van uitspraak van het arrest.

A.5.5. Wat de omvang van het onderzoek door de RVV betreft, doet de Ministerraad gelden dat die systematisch en op methodische wijze onderzoekt of de verzoekende partij in het verzoekschrift een verdedigbare grief aanvoert die is afgeleid uit een schending van één van de rechten die bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens zijn gewaarborgd.

A.5.6. De Ministerraad is van mening dat de verzoekende partijen zich vergissen wanneer zij beweren dat het annulatieberoep waarin de bestreden bepalingen voorzien, geen volledig onderzoek *ex nunc* van de grieven van de asielzoeker zou mogelijk maken. Hij doet gelden dat de uit een zogenoemd « veilig » land afkomstige asielzoeker aan wie een beslissing tot niet-inoverwegingneming van zijn aanvraag is betekend, eventuele nieuwe elementen die zich na die beslissing hebben voorgedaan, kan doen gelden door een nieuwe asielaanvraag in te dienen. Hij voegt eraan toe dat de RVV, wanneer hij zich bij uiterst dringende noodzakelijkheid uitspreekt, overgaat tot een onafhankelijk en uiterst nauwkeurig onderzoek van elke verdedigbare grief op grond waarvan er redenen zijn om aan te nemen dat er een risico is van een behandeling die strijdig is met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, en hij niet systematisch de nieuwe elementen die in het kader van het annulatieberoep voor de eerste keer worden aangevoerd, verworpt.

A.5.7. Wat betreft de grief van de verzoekende partijen die is afgeleid uit de praktische ontoegankelijkheid tot het beroep, onderstreept de Ministerraad dat de complexiteit die verbonden is aan het grote aantal beroepen die voor de asielzoeker openstaan, niet wordt aangetoond, en dat de combinatie van een annulatieberoep, dat eventueel gepaard gaat met een beroep tot schorsing, en van een beroep tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid kenmerkend is voor talrijke beslissingen die worden genomen op grond van de wet van 15 december 1980, zonder dat die combinatie ooit als te complex is beschouwd om een daadwerkelijk rechtsmiddel te waarborgen. Hij onderstreept overigens dat het verlies van materiële hulp gedurende de annulatieprocedure geen gevolg is van de bestreden bepalingen, maar van de toepassing van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers, zodat dat onderdeel van het middel ontvankelijk is.

A.5.8. De Ministerraad is van mening dat, noch artikel 39 van de Procedurerichtlijn, noch de interpretatie die eraan wordt gegeven door het Hof van Justitie van de Europese Unie, de lidstaten ertoe verplicht een beroep met volle rechtsmacht in te voeren waarvan het instellen van rechtswege schorsend zou moeten zijn. Hij merkt overigens op dat andere lidstaten voor kortere termijnen hebben geopteerd bij de omzetting van de Procedurerichtlijn, zodat de termijnen waarvoor de Belgische wetgever heeft gekozen, geen belemmering vormen voor de uitoefening van een daadwerkelijk beroep.

A.5.9. De Ministerraad oordeelt dat de interpretatie die de verzoekende partijen geven aan artikel 47 van het Handvest verkeerd is in zoverre de essentie van het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, waarin die bepaling voorziet, niet verschilt van die van hetzelfde recht dat is geformuleerd bij artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Hij onderstreept dat het Verdrag van Genève van 28 juli 1951, in het Belgische recht, de referentienorm vormt waarvan de criteria worden onderzocht in het kader van de beoordeling van asielaanvragen, en dat het Belgische bestuurlijk en gerechtelijk systeem in een voldoende controle voorziet van de toepassing en de inachtneming van de criteria van het Verdrag door de asielinstanties.

A.6.1. De verzoekende partijen antwoorden in eerste instantie dat de door de Ministerraad vermelde waarborgen die verbonden zouden zijn aan de erkenning van een land als zijnde « veilig », niet volkomen verzekerd zijn. Zij verwijzen naar het koninklijk besluit van 26 mei 2012 tot uitvoering van artikel 57/6/1, vierde lid, van de wet van 15 december 1980, en vermelden talrijke bezwaren daartegen, wat volgens hen aantoont dat, aan de basis, het proces dat een versnelde procedure, een weerlegging van het vermoeden, ingekorte termijnen en

beperkte rechtsmiddelen impliceert, reeds gebrekkig is. Betreffende het feit dat het vermoeden weerlegbaar is en dat elke aanvraag afzonderlijk en grondig wordt onderzocht, oordelen zij dat de afwijkende procedure voor onderzoek van de aanvragen van onderdanen van « veilige » landen door de CGVS noodzakelijkerwijs een oppervlakkiger onderzoek impliceert dan in het kader van de gewone procedure. De verzoekende partijen betwisten de bewering van de Ministerraad volgens welke de asielzoeker de waarborg heeft van een beroep met volle rechtsmacht in geval van weerlegging van het vermoeden. Zij onderstrepen dat de Ministerraad in dat verband erkent dat de procedure op grond van artikel 57/6/1 van de wet van 15 december 1980 wel degelijk een filterprocedure is. Zij besluiten eruit dat de procedurele context die aan het annulatieberoep voorafgaat, reeds heel onzeker is en dat de waarborgen die voor de asielzoeker zijn vastgelegd, bedrieglijk zijn.

A.6.2. De verzoekende partijen zijn van mening dat de Ministerraad, in zijn antwoord, de uitgebreide rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens betreffende het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel wanneer er een verdedigbare grief, afgeleid uit artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, wordt aangevoerd, naast zich neerlegt. Zij herinneren eraan dat het Europees Hof het daadwerkelijk rechtsmiddel in die context in die zin definieert dat het een automatische schorsing van de in het geding zijnde maatregel veronderstelt, alsook een volledig onderzoek *ex nunc* van de verdedigbare grieven.

A.6.3. Wat betreft het ontbreken van een van rechtswege schorsende werking van het beroep, doen zij gelden dat de wetgever uitgaat van de hypothese dat geen enkele asielzoeker die afkomstig is uit een veilig land het risico loopt te worden vervolgd in geval van uitwijzing naar zijn land, wat leidt tot de overweging dat het vermoeden van veiligheid in het voordeel van dat land, onweerlegbaar is. Zij onderstrepen dat precies dat vermoeden is veroordeeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, in het arrest *M.M.S.* tegen België en Griekenland van 21 januari 2011. Zij voegen eraan toe dat de praktijk van de CGVS en van de RVV aantoonde dat de vluchtelingenstatus is toegekend aan meerdere asielzoekers afkomstig uit landen die voorkomen op de lijst van veilige landen die is opgesteld bij het voormelde koninklijk besluit van 26 mei 2012. Zij preciseren dat het arrest *Singh* tegen België van 2 oktober 2012 van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens noopt tot nuancering van de rechtspraak van de RVV volgens welke het annulatieberoep daadwerkelijk is omdat het kan worden aangevuld met een beroep bij uiterst dringende noodzakelijkheid tegen het bevel om het grondgebied te verlaten, dat aan de asielzoeker zal worden afgeleverd nadat de RVV de door de CGVS genomen beslissing tot niet-inoverwegingneming van de asielaanvraag zal hebben onderzocht. Zij voegen eraan toe, betreffende dat beroep tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, dat de schorsende werking ervan afhangt van verschillende voorwaarden, waaronder het feit dat men de uiterst dringende noodzakelijkheid kan aantonen, wat in de praktijk slechts wordt aanvaard wanneer de verzoeker wordt gevangengehouden met het oog op zijn uitzetting.

A.6.4. Wat het volledige onderzoek *ex nunc* van de aanvraag betreft, wijzen de verzoekende partijen erop dat de Ministerraad erkent dat asielzoekers die niet de gelegenheid hebben gehad om nieuwe elementen aan te voeren tijdens hun annulatieberoep, dat kunnen doen door een nieuwe asielaanvraag in te dienen, wat geheel en al ingaat tegen het doel van versnelling en verbetering van de asielprocedure. Zij onderstrepen overigens dat de wettigheidstoetsing, naast het feit dat zij *ex tunc* wordt verricht, noodgedwongen impliceert dat het onderzoek van de feitelijke elementen dat bij die gelegenheid wordt verricht, beperkt is tot een evenredigheidstoetsing en tot klaarblijkelijke beoordelingsfouten, doordat de RVV, in het kader van het onderzoek van het annulatieberoep, geen aanvullende onderzoeksdaden kan stellen. Zij preciseren ten slotte dat in het merendeel van de rechtspraak van de RVV wordt geweigerd dat nieuwe elementen die in het kader van een annulatieberoep worden opgeworpen, in aanmerking worden genomen.

A.6.5. Wat de praktische toegankelijkheid van de beroepen betreft, doen de verzoekende partijen gelden dat niet kan worden betwist dat, om een schorsende werking en een volledig onderzoek van zijn beroep te verkrijgen, de asielzoeker mogelijk tot drie verschillende beroepen moet instellen, wat duidelijk complexer is dan wanneer hij zich had kunnen beperken tot slechts één schorsende procedure van rechtswege en met volle rechtsmacht.

Betreffende de kritiek van de verzoekende partijen op het verlies van materiële hulp tijdens het onderzoek van het beroep, preciseren zij dat zij niet de opvangwet beogen, maar wel de bestreden bepalingen die, door de asielzoekers die afkomstig zijn uit de zogenoemde « veilige » landen uit te sluiten van de procedure met volle rechtsmacht, hun eveneens het behoud van de hulp ontzeggen, wat hen in een moeilijke materiële situatie plaatst om hun beroep in te stellen en voort te zetten.

A.6.6. Wat artikel 39 van de Procedurerichtlijn betreft, merken de verzoekende partijen op dat het de verplichting oplegt om in een daadwerkelijk rechtsmiddel te voorzien tegen elke beslissing betreffende de asielpprocedure terwijl, zelfs indien zou worden geoordeeld dat het beroep bij uiterst dringende noodzakelijkheid een daadwerkelijk beroep is, dan nog zou moeten worden vastgesteld dat het slechts openstaat tegen de verwijderings- of teruggedrijvingsmaatregel, en niet tegen de beslissing tot niet-inoverwegingneming van de asielaanvraag. Zij onderstrepen dat het daadwerkelijk rechtsmiddel waarvan sprake is in die bepaling, dezelfde vereisten omvat als die welke blijken uit artikel 47 van het Handvest en, bijgevolg, ten minste dezelfde vereisten als die welke zijn vervat in artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Zij preciseren ten slotte dat het annulatieberoep dat openstaat tegen de beslissing tot niet-inoverwegingneming niet toelaat de voorbereidende akten van de bestreden beslissing te onderzoeken, meer bepaald het plaatsen van het land van herkomst op de lijst van veilige landen, wat eveneens strijdig is met artikel 39 van de Procedurerichtlijn.

Betreffende artikel 47 van het Handvest onderstrepen de verzoekende partijen dat, in de veronderstelling dat het annulatieberoep een uiterst nauwkeurig onderzoek van de grieven toelaat, dan nog moet worden vastgesteld dat dit onderzoek beperkt is tot de grieven die zijn afgeleid uit de schending van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, dat niet alle grieven omvat die kunnen worden afgeleid uit de schending van het recht op asiel. Zij besluiten eruit dat het risico bestaat dat bepaalde grieven die verbonden zijn aan het recht op asiel dat is toegekend bij artikel 18 van het Handvest, niet worden onderzocht voordat de asielzoeker wordt uitgezet, wat een schending vormt van artikel 47 van het Handvest. Zij voegen eraan toe dat artikel 47 van het Handvest minstens de waarborgen van artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bevat, maar dat het daarnaast een eigen essentie heeft en het recht op een daadwerkelijk beroep vastlegt tegen een schending van alle bij het Handvest vastgelegde rechten. Zij besluiten dat die bepaling wordt geschonden omdat een beroep bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts mogelijk is tegen een verwijderingsmaatregel en omdat, ter gelegenheid van dat beroep, alleen de grieven die zijn afgeleid uit artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens worden onderzocht, en niet de grieven die uit het Handvest zijn afgeleid.

Wat het tweede onderdeel van het enige middel betreft

A.7.1. De verzoekende partijen voeren aan dat, zelfs indien zou worden geoordeeld dat het annulatieberoep, inzake asiel, een daadwerkelijk beroep is, nog zou moeten worden vastgesteld dat het verschil in behandeling tussen de asielzoekers afkomstig uit zogenoemde veilige landen en de andere asielzoekers onevenredig is. Zij voegen eraan toe dat de bestreden wet op twee manieren discriminerend is doordat zij, voor het overige, de asielzoekers afkomstig uit zogenoemde veilige landen en de Europese asielzoekers op eenzelfde manier behandelt.

A.7.2. De verzoekende partijen zijn van mening dat het ontzeggen aan de betrokken asielzoekers van een beroep met volle rechtsmacht geen pertinente maatregel vormt om de procedures te versnellen of het oneigenlijk gebruik ervan te bestrijden. Zij oordelen overigens dat er geen redelijk verband bestaat tussen de gekozen maatregel en het beoogde doel. Zij onderstrepen dat, indien de Europese wetgever het mogelijk heeft gemaakt een verschil te maken tussen de asielzoekers afkomstig uit veilige landen en de anderen, hij uitsluitend tot doel had het de lidstaten mogelijk te maken om in versnelde procedures te voorzien, dat wil zeggen identieke procedures waarvan echter de termijnen zouden worden ingekort. Zij benadrukken het feit dat te dezen, de procedures niet gelijkwaardig zijn.

A.7.3. De verzoekende partijen verwijten de wetgever eenzelfde behandeling toe te passen op twee categorieën van asielzoekers die fundamenteel verschillen, namelijk de asielzoekers afkomstig uit zogenoemde veilige landen en de Europese asielzoekers. Zij doen gelden dat de lidstaten van de Europese Unie geacht worden aanzienlijke waarborgen te bieden inzake veiligheid en inachtneming van de grondrechten, die een voorwaarde zijn voor hun toetreding tot en blijvend lidmaatschap van de Unie. Zij voegen eraan toe dat er voor de Europese onderdanen eveneens een vangnet is op het vlak van inachtneming van de grondrechten op het niveau van de Europese Unie.

A.8.1. De Ministerraad doet gelden dat de asielzoekers afkomstig uit zogenoemde veilige landen en de asielzoekers afkomstig uit andere landen zich niet in een vergelijkbare situatie bevinden omdat, voor de eerstgenoemden, een voorafgaand onderzoek van de situatie van het land van herkomst is verricht en heeft aangetoond dat er geen sprake is van vervolging of ernstige schendingen terwijl, voor de laatstgenoemden, zulk een onderzoek ofwel niet is verricht, ofwel niet tot een soortgelijke vaststelling heeft kunnen leiden.

In ondergeschikte orde doet de Ministerraad gelden dat het verschil in behandeling tussen de asielzoekers afkomstig uit een zogenoemd veilig land en de andere asielzoekers op het objectieve criterium van het land van herkomst berust en gerechtvaardigd is door een legitiem doel van snelheid en doeltreffendheid van de asielprocedure. Hij voegt eraan toe dat de maatregel, namelijk de invoering van een annulatieberoep gekoppeld aan een tot twee maanden ingekorte termijn, pertinent is om dat doel te bereiken. Wat de evenredigheid betreft, doet hij gelden dat de aard van de op grond van artikel 57/6/1 genomen beslissing van de CGVS, namelijk de gewone vaststelling van het onvermogen van de asielzoeker om het vermoeden afgeleid uit de classificatie van zijn land van herkomst als veilig land te weerleggen, slechts noodzaakt tot een gewone wettigheidstoetsing, zoals die wordt uitgeoefend in het kader van het annulatieberoep.

A.8.2. De Ministerraad doet gelden dat de situatie van de onderdanen van de Europese Unie niet dermate verschilt van die van de onderdanen van de zogenoemde veilige landen, dat zij een afstemming van de juridische regeling die van toepassing is op het door de laatstgenoemden ingestelde beroep op die van de door de eerstgenoemden ingestelde beroepen zou verhinderen. De Ministerraad herinnert aan de waarborgen die de classificatie van derde landen als veilige landen omringen, en onderstreept overigens dat de verzoekende partijen uitgaan van het verkeerde postulaat volgens hetwelk de lidstaten van de Europese Unie meer waarborgen zouden bieden voor de inachtneming van de grondrechten dan die zogenoemde veilige landen. Hij voegt in dat verband eraan toe dat, in beide situaties, het vermoeden van inachtneming van de grondrechten in die landen weerlegbaar is. Hij besluit eruit dat de situaties vergelijkbaar zijn en dat de wetgever bijgevolg gegronde redenen had om ze op identieke wijze te behandelen.

A.9.1. De verzoekende partijen antwoorden dat alle asielzoekers zich in een vergelijkbare situatie bevinden in zoverre zij allen naar internationale bescherming streven. Zij wijzen bovendien erop dat het criterium van onderscheid, namelijk het feit afkomstig te zijn uit een veilig land, uitermate vaag is omdat de lijsten van veilige landen van herkomst die door andere Europese Staten werden opgesteld, aanzienlijk verschillen van de door België vastgestelde lijst. Zij blijven bij hun argument dat het annulatieberoep geen pertinent en evenredig middel zou zijn om het doel van inkorting van de procedure en ontmoediging van misbruik te bereiken, en merken in dat verband op dat de Ministerraad niet aantoonde dat de annulatieprocedure sneller zou zijn dan de procedure met volle rechtsmacht, noch dat zij adequater zou zijn om misbruik te verhinderen. Zij merken verder nog op dat in de praktijk, de verkorte termijn van twee maanden niet wordt nageleefd, zodat die termijn op zich niet voldoende is om tot een versnelling van de procedure te leiden. Zij merken ten slotte op dat er reeds versnelde procedures bestaan in het kader van de procedure met volle rechtsmacht, zodat de wetgever zijn doel had kunnen bereiken met andere middelen, die de rechten van de asielzoekers meer eerbiedigen.

A.9.2. Wat betreft de identieke behandeling van de asielzoekers afkomstig uit een veilig land en de asielzoekers afkomstig uit een lidstaat van de Europese Unie, merken de verzoekende partijen op dat, in tegenstelling tot de eerstgenoemden, de laatstgenoemden een recht van vrij verkeer binnen de Unie genieten, zodat de gevolgen, voor hen, van een eventuele uitzetting helemaal niet dezelfde zijn als voor de onderdanen van een derde land.

- B -

Ten aanzien van de bestreden bepalingen

B.1.1. De verzoekende partijen vorderen de volledige of gedeeltelijke vernietiging van de wet van 15 maart 2012 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten » (hierna : de wet van 15 maart 2012).

Uit het verzoekschrift blijkt dat het onderwerp van het beroep is beperkt tot de artikelen 2 en 3 van de bestreden wet.

B.1.2. Artikel 2 van de wet van 15 maart 2012 bepaalt :

« In artikel 39/2, § 1, derde lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, ingevoegd bij de wet van 15 september 2006, worden de woorden ‘ de in artikel 57/6, eerste lid, 2° bedoelde beslissing ’ vervangen door de woorden ‘ de in de artikelen 57/6, eerste lid, 2° en 57/6/1 bedoelde beslissingen ’ ».

B.1.3. Artikel 3 van de wet van 15 maart 2012 bepaalt :

« In artikel 39/81, eerste lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 15 september 2006 en gewijzigd bij de wetten van 4 mei 2007, 23 december 2009 en 29 december 2010, worden de woorden ‘ - 39/76, § 3, eerste lid; ’ vervangen door de woorden ‘ - 39/76, § 3, eerste lid, met uitzondering van de beroepen inzake de beslissingen vermeld in de artikelen 57/6, eerste lid, 2° en 57/6/1 die overeenkomstig artikel 39/76, § 3, tweede lid, worden behandeld; ’ ».

B.1.4. De beslissing bedoeld in artikel 57/6/1 van de wet van 15 december 1980 is die waarbij de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen beslist de aanvraag tot erkenning van de vluchtelingenstatus of tot het verkrijgen van de subsidiaire beschermingsstatus ingediend door een onderdaan van een veilig land van herkomst of door een staatloze die voorheen in een veilig land van herkomst zijn gewone verblijfplaats had, niet in overweging te nemen. De Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen is, krachtens artikel 57/6/1 van de wet van 15 december 1980, bevoegd om die beslissing tot niet-inoverwegingneming te nemen wanneer uit de verklaringen van de asielzoeker niet duidelijk blijkt dat, wat hem betreft, een gegronde vrees voor vervolging bestaat in de zin van het Verdrag van Genève betreffende de status van de vluchtelingen, of dat er zwaarwegende gronden zijn om aan te nemen dat hij een reëel risico loopt op het lijden van ernstige schade in de zin van artikel 48/4 van de wet van 15 december 1980 met betrekking tot de subsidiaire beschermingsstatus. De lijst van veilige landen van herkomst wordt, minstens eenmaal per jaar, bepaald door de Koning, overeenkomstig het tweede tot vierde lid van artikel 57/6/1 van de wet van 15 december 1980.

B.1.5. Artikel 39/2 van de wet van 15 december 1980, gewijzigd bij de eerste bestreden bepaling, stelt de bevoegdheden van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen vast.

Die bevoegdheden zijn van tweeërlei aard :

- op grond van paragraaf 1 van artikel 39/2 neemt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, wanneer hij uitspraak doet inzake asiel en subsidiaire bescherming, kennis van beroepen die zijn ingesteld tegen de beslissingen van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna : de Commissaris-generaal);

- op grond van paragraaf 2 van dat artikel treedt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen op als annulatierechter wanneer hij uitspraak doet over de overige beroepen wegens overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht.

Bijgevolg verschillen de aan de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen toegekende bevoegdheden naargelang de Raad zijn bevoegdheden uitoefent op grond van paragraaf 1 dan wel paragraaf 2 van artikel 39/2. In het eerste geval gaat het om een bevoegdheid met volle rechtsmacht. In het tweede geval betreft het een wettigheidstoetsing van de beslissing.

B.1.6. Krachtens de wijziging van die bepaling bij artikel 2 van de bestreden wet van 15 maart 2012 kan de beslissing tot niet-inoverwegingneming van een aanvraag tot het verkrijgen van asiel of van de subsidiaire beschermingsstatus genomen door de Commissaris-generaal ten aanzien van een asielzoeker die afkomstig is uit een land dat is opgenomen in de lijst van veilige landen zoals die door de Koning is vastgesteld, niet het voorwerp uitmaken van een beroep met volle rechtsmacht voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Die beslissing kan daarentegen het voorwerp uitmaken van een annulatieberoep voor datzelfde rechtscollege.

B.1.7. Krachtens de wijziging van artikel 39/81, eerste lid, van de wet van 15 december 1980, ingevoerd bij artikel 3 van de bestreden wet van 15 maart 2012, neemt de

kamervoorzitter of de rechter van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen voor wie een uit een veilig land afkomstige asielzoeker een annulatieberoep instelt tegen een beslissing tot niet-inoverwegingneming van de aanvraag tot het verkrijgen van asiel of van de subsidiaire beschermingsstatus, een beslissing binnen twee maanden na ontvangst van het beroep.

B.2.1. De bestreden wet vervolledigt de wet van 19 januari 2012 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, die met name in die laatste wet het voormelde artikel 57/6/1 heeft ingevoegd. Die twee wetten strekken ertoe « het onderzoek van de asielaanvragen van vreemdelingen uit veilige landen van herkomst, [te] versnellen » (*Parl. St.*, Senaat, 2011-2012, 5-1364/3, p. 2).

In de Senaatscommissie heeft de staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding uiteengezet dat de snellere behandeling van de asielaanvragen « maar verwezenlijkt [kan] worden als de versnelde procedure bij [de Commissaris-generaal] ook gevolgd wordt in hoger beroep, door een versnelde procedure bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen ». Daartoe « [kunnen] de onderdanen uit veilige landen van herkomst, de negatieve beslissing inzake hun asielaanvraag alleen [...] aanvechten bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen door middel van een annulatieberoep, en niet zoals dit het geval is voor de andere asielaanvragen, door middel van een beroep in volle rechtsmacht » en « moet de Raad het annulatieberoep beslechten binnen een termijn van twee maanden in plaats van de gebruikelijke termijn van drie maanden » (*ibid.*, p. 3).

B.2.2. Artikel 57/6/1 van de wet van 15 december 1980 en de bestreden bepalingen zijn ingevoegd door middel van een amendement dat tot doel had de richtlijn 2005/85/EG van de Raad van 1 december 2005 betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus in het Belgisch recht om te zetten (*Parl. St.*, Kamer, 2011-2012, DOC 53-1825/003, p. 4).

Artikel 30, lid 1, van de voormelde richtlijn 2005/85/EG bepaalt :

« Onverminderd artikel 29 kunnen de lidstaten voor de behandeling van asielverzoeken wetgeving handhaven of invoeren met het oog op de nationale aanmerking, overeenkomstig bijlage II, van andere derde landen dan de landen die op de gemeenschappelijke minimumlijst

zijn opgenomen als veilige landen van herkomst. Dat kan inhouden dat een deel van een land als veilig wordt aangemerkt indien de voorwaarden van bijlage II voor dat deel zijn vervuld ».

Artikel 31 van dezelfde richtlijn bepaalt :

« 1. Een derde land dat op grond van artikel 29 of artikel 30 als veilig land van herkomst is aangemerkt, kan voor een bepaalde asielzoeker, nadat zijn verzoek afzonderlijk is behandeld, alleen als veilig land van herkomst worden beschouwd wanneer :

- a) hij de nationaliteit van dat land heeft, of
- b) hij staatloos is en voorheen in dat land zijn gewone verblijfplaats had,

en wanneer hij geen substantiële redenen heeft opgegeven om het land in zijn specifieke omstandigheden niet als een veilig land van herkomst te beschouwen ten aanzien van de vraag of hij voor erkenning als vluchteling in aanmerking komt overeenkomstig Richtlijn 2004/83/EG.

2. De lidstaten beschouwen overeenkomstig lid 1 het asielverzoek als ongegrond wanneer het derde land door de Raad als veilig is aangemerkt uit hoofde van artikel 29.

3. De lidstaten stellen verdere nationale wetsvoorschriften en -bepalingen vast voor de toepassing van het begrip ‘ veilig land van herkomst ’ ».

B.3.1. Bij zijn arrest nr. 107/2013 heeft het Hof het beroep tot vernietiging van de wet van 19 januari 2012 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen », die in die wet het voormelde artikel 57/6/1 heeft ingevoegd, verworpen.

B.3.2. Artikel 2 van de wet van 8 mei 2013 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen II » vervangt artikel 39/2, § 1, derde lid, van de voormelde wet van 15 december 1980. Artikel 21 van dezelfde wet van 8 mei 2013 wijzigt artikel 39/81, eerste lid, van de voormelde wet van 15 december 1980. Die bepalingen van de wet van 8 mei 2013 zijn in werking getreden tien dagen na de bekendmaking ervan op 22 augustus 2013 in het *Belgisch Staatsblad*.

Aangezien de bestreden bepalingen uitwerking konden hebben vóór de vervanging ervan bij de voormelde bepalingen van de wet van 8 mei 2013, is het beroep tot vernietiging niet zonder voorwerp geworden door de inwerkingtreding van die wet.

Ten aanzien van het enige middel

B.4.1. Het enige middel is met name afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 3 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna : het Handvest) en met artikel 39 van richtlijn 2005/85/EG van de Raad van 1 december 2005 betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus (hierna : de Procedurerichtlijn).

De verzoekende partijen verwijten de bestreden bepalingen de uit een als veilig beschouwd land afkomstige asielzoekers op discriminerende wijze het recht te ontzeggen op een daadwerkelijk beroep tegen de beslissing van de Commissaris-generaal om hun asielaanvraag te verwerpen en om te weigeren hun de subsidiaire bescherming toe te kennen.

B.4.2. Artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bepaalt :

« Niemand mag worden onderworpen aan foltering en noch aan onmenselijke of vernederende behandelingen of straffen ».

Artikel 13 van hetzelfde Verdrag bepaalt :

« Eenieder wiens rechten en vrijheden die in dit Verdrag zijn vermeld, zijn geschonden, heeft recht op een daadwerkelijke rechtshulp voor een nationale instantie, zelfs indien deze schending zou zijn begaan door personen in de uitoefening van hun ambtelijke functie ».

B.4.3. Artikel 47 van het Handvest bepaalt :

« Eenieder wiens door het recht van de Unie gewaarborgde rechten en vrijheden zijn geschonden, heeft recht op een doeltreffende voorziening in rechte, met inachtneming van de in dit artikel gestelde voorwaarden.

Eenieder heeft recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat vooraf bij wet is ingesteld. Eenieder heeft de mogelijkheid zich te laten adviseren, verdedigen en vertegenwoordigen.

Rechtsbijstand wordt verleend aan diegenen die niet over toereikende financiële middelen beschikken, voorzover die bijstand noodzakelijk is om de daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen ».

B.4.4. Artikel 39 van de Procedurerichtlijn bepaalt :

« 1. De lidstaten zorgen ervoor dat voor asielzoekers een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie openstaat tegen :

a) een beslissing die inzake hun asielverzoek is gegeven, met inbegrip van een beslissing :

i) om een asielverzoek als niet-ontvankelijk te beschouwen overeenkomstig artikel 25, lid 2;

ii) aan de grens of in de transitzones van een lidstaat zoals omschreven in artikel 35, lid 1;

iii) om een behandeling niet uit te voeren overeenkomstig artikel 36;

b) een weigering om de behandeling van een verzoek na de onderbreking ervan overeenkomstig de artikelen 19 en 20 te hervatten;

c) een beslissing om het hernieuwde verzoek niet opnieuw te behandelen overeenkomstig de artikelen 32 en 34;

d) een beslissing waarbij de binnenkomst wordt geweigerd in het kader van de procedures krachtens artikel 35, lid 2;

e) een beslissing tot intrekking van de vluchtelingenstatus krachtens artikel 38.

[...] ».

Overweging 27 van die richtlijn geeft, in verband met het recht op het daadwerkelijk beroep, aan :

« (27) Krachtens een fundamenteel beginsel van het Gemeenschapsrecht moet tegen beslissingen inzake een asielverzoek en inzake de intrekking van de vluchtelingenstatus een daadwerkelijk rechtsmiddel openstaan voor een rechterlijke instantie in de zin van artikel [267 VWEU]. Of het om een daadwerkelijk rechtsmiddel gaat, hangt, ook wat het onderzoek van de relevante feiten betreft, af van het - als één geheel beschouwde - bestuurlijke en justitiële systeem van elke lidstaat ».

B.5.1. Zoals geïnterpreteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens veronderstelt het bij artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens gewaarborgde recht op daadwerkelijke rechtshulp dat de persoon die een verdedigbare grief aanvoert die is afgeleid uit de schending van artikel 3 van hetzelfde Verdrag, toegang heeft tot een rechtscollege dat bevoegd is om de inhoud van de grief te onderzoeken en om het gepaste herstel te bieden. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft herhaaldelijk geoordeeld dat, « gelet op het belang dat [het] hecht aan artikel 3 van het Verdrag en aan de onomkeerbare aard van de schade die kan worden veroorzaakt wanneer het risico van foltering of slechte behandelingen zich voordoet [...], artikel 13 eist dat de betrokkene toegang heeft tot een van rechtswege opschortend beroep » (EHRM, 26 april 2007, *Gebremedhin (Gaberamadhien)* t. Frankrijk, § 66; zie EHRM, 21 januari 2011, *M.S.S.* t. België en Griekenland, § 293; 2 februari 2012, *I.M.* t. Frankrijk, §§ 134 en 156; 2 oktober 2012, *Singh en anderen* t. België, § 92).

B.5.2. Om daadwerkelijk te zijn in de zin van artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens moet het beroep dat openstaat voor de persoon die een schending van artikel 3 aanklaagt, een « aandachtige », « volledige » en « strikte » controle mogelijk maken van de situatie van de verzoeker door het bevoegde orgaan (EHRM, 21 januari 2011, *M.S.S.* t. België en Griekenland, §§ 387 en 389; 20 december 2011, *Yoh-Ekale Mwanje* t. België, §§ 105 en 107).

B.6.1. Het instellen, voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, van het annulatieberoep dat bij artikel 39/2, § 1, derde lid, van de wet van 15 december 1980 openstaat tegen de beslissing tot niet-inoverwegingneming die de Commissaris-generaal heeft genomen aangaande een aanvraag tot het verkrijgen van asiel en van de subsidiaire bescherming ingediend door een persoon afkomstig uit een land opgenomen in de lijst van veilige landen die is vastgesteld door de Koning, schorst de beslissing van de Commissaris-generaal niet.

B.6.2. Het annulatieberoep impliceert overigens een onderzoek van de wettigheid van de beslissing van de Commissaris-generaal op grond van de elementen waarvan die overheid kennis had op het ogenblik dat zij uitspraak deed. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen is, wanneer hij dat onderzoek uitvoert, derhalve niet ertoe gehouden de eventuele nieuwe bewijselementen die de verzoeker hem voorlegt, in overweging te nemen. De Raad voor

Vreemdelingenbetwistingen is evenmin ertoe gehouden om, teneinde de wettigheidstoetsing uit te voeren, de actuele situatie van de verzoeker te onderzoeken, met andere woorden op het ogenblik dat hij uitspraak doet, ten opzichte van de situatie die gold in zijn land van herkomst.

B.6.3. Uit hetgeen voorafgaat, vloeit voort dat het annulatieberoep dat overeenkomstig artikel 39/2, § 1, derde lid, van de wet van 15 december 1980 kan worden ingesteld tegen een beslissing tot niet-inoverwegingneming van de aanvraag tot het verkrijgen van asiel of van de subsidiaire bescherming, geen daadwerkelijke rechtshulp is in de zin van artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

B.7. Om na te gaan of die bepaling is geschonden, dient evenwel rekening te worden gehouden met alle beroepen waarover de verzoekers beschikken, met inbegrip van de beroepen die het mogelijk maken zich te verzetten tegen de tenuitvoerlegging van een maatregel tot verwijdering naar een land waar, luidens de grief die zij aanvoeren, een risico bestaat dat artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens te hunnen aanzien zou kunnen worden geschonden. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft immers herhaaldelijk geoordeeld dat « het geheel van de door het interne recht geboden beroepen kan voldoen aan de vereisten van artikel 13, zelfs wanneer geen enkele daarvan op zich daaraan helemaal beantwoordt » (zie met name EHRM, 5 februari 2002, *Čonka* t. België, § 75; 26 april 2007, *Gebremedhin (Gaberamadhién)* t. Frankrijk, § 53; 2 oktober 2012, *Singh en anderen* t. België, § 99).

B.8.1. Wanneer de tenuitvoerlegging van de maatregel tot verwijdering van het grondgebied imminent is, kan de asielzoeker die het voorwerp heeft uitgemaakt van een beslissing tot niet-inoverwegingneming van zijn aanvraag, tegen de verwijderingsmaatregel een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid instellen overeenkomstig artikel 39/82, § 4, tweede lid, van de wet van 15 december 1980. Krachtens artikel 39/83 van dezelfde wet kan de gedwongen uitvoering van de verwijderingsmaatregel pas op zijn vroegst plaatshebben vijf dagen na de kennisgeving van de maatregel, zonder dat die termijn minder dan drie werkdagen mag bedragen. Wanneer de vreemdeling reeds een gewone vordering tot schorsing had ingesteld en de uitvoering van de verwijderingsmaatregel imminent wordt, kan

hij, bij wege van voorlopige maatregelen, verzoeken dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen zo snel mogelijk uitspraak doet. Na ontvangst van dat verzoek kan niet meer worden overgegaan tot de gedwongen tenuitvoerlegging van de verwijderingsmaatregel (artikelen 39/84 en 39/85 van dezelfde wet).

B.8.2. Bij meerdere arresten gewezen in algemene vergadering op 17 februari 2011 heeft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen geoordeeld dat, opdat die vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid overeenkomstig de vereisten van artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens zou zijn, de bepalingen van de wet van 15 december 1980 in die zin moesten worden geïnterpreteerd dat de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid die binnen de termijn van vijf dagen na de kennisgeving van de verwijderingsmaatregel is ingesteld, de tenuitvoerlegging van de verwijderingsmaatregel van rechtswege opschort totdat de Raad zich uitspreekt. Bij dezelfde arresten heeft de Raad eveneens geoordeeld dat het beroep, ingesteld buiten de opschortende termijn van vijf dagen, maar binnen de termijn bepaald in artikel 39/57 van de wet van 15 december 1980 om een annulatieberoep in te stellen, namelijk 30 dagen, de tenuitvoerlegging van de verwijderingsmaatregel waarvan de uitvoering imminent is, eveneens van rechtswege opschort (RVV, 17 februari 2011, arresten nrs. 56.201 tot 56.205, 56.207 en 56.208).

B.8.3. Die uitbreiding van de schorsende werking van het instellen van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid vloeit evenwel niet voort uit een wetswijziging, maar wel uit rechtspraak van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, zodat de verzoekers, ondanks het gezag van die arresten, niet de waarborg kunnen hebben dat de administratie van de Dienst Vreemdelingenzaken haar praktijk in alle omstandigheden aan die rechtspraak heeft aangepast. In dat opzicht dient eraan te worden herinnerd dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens herhaaldelijk heeft verklaard dat « de vereisten van artikel 13, net als die van de andere bepalingen van het Verdrag, moeten worden beschouwd als een waarborg, en niet gewoon als een bereidwilligheid of een praktische regeling; dat is een van de gevolgen van de voorrang van het recht, een van de grondbeginselen van een democratische maatschappij, inherent aan alle artikelen van het Verdrag » (EHRM, 5 februari 2002, *Čonka* t. België, § 83; 26 april 2007, *Gebremedhin (Gaberamadhien)* t. Frankrijk, § 66). Het heeft eveneens gepreciseerd dat « de daadwerkelijkheid [van het beroep] vereisten

inhoudt inzake de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de beroepen, zowel in rechte als in de praktijk » (EHRM, 2 februari 2012, *I.M. t. Frankrijk*, § 150; 2 oktober 2012, *Singh en anderen t. België*, § 90).

B.8.4. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen beslist overigens enkel tot de schorsing van de verwijderingsmaatregel onder de drievoudige voorwaarde dat de verzoekende partij de uiterst dringende noodzakelijkheid van de situatie aantoont, dat zij minstens een ernstig vernietigingsmiddel aanvoert en dat zij een risico van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel bewijst.

Het ernstige middel moet de vernietiging van de betwiste handeling kunnen verantwoorden. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen gaat in die context met andere woorden in beginsel over tot een duidelijke controle van de wettigheid van de verwijderingsbeslissing, controle die hem niet ertoe verplicht om, op het ogenblik dat hij uitspraak doet, rekening te houden met de nieuwe elementen die de verzoeker zou kunnen voorleggen of met de actuele situatie van die laatstgenoemde wat betreft de eventuele ontwikkeling van de situatie in zijn land van herkomst.

B.8.5. De Ministerraad geeft aan dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, op het ogenblik dat hij bij uiterst dringende noodzakelijkheid uitspraak doet, rekening kan houden met nieuwe elementen om het risico van schending van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bij verwijdering naar het land van herkomst van de aanvrager, te evalueren. Er zij opnieuw opgemerkt dat die praktijk zou voortvloeien uit een zekere rechtspraak van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en dat de verzoekers dus geenszins de waarborg hebben dat de nieuwe bewijselementen of de ontwikkeling van de situatie in overweging zullen worden genomen door de Raad. Artikel 39/78 van de wet van 15 december 1980, dat bepaalt dat de annulatieberoepen worden ingediend volgens de modaliteiten bepaald in artikel 39/69, dat betrekking heeft op de beroepen met volle rechtsmacht inzake asiel, geeft immers uitdrukkelijk aan dat de bepalingen van artikel 39/69, § 1, tweede lid, 4°, die betrekking hebben op het aanvoeren van nieuwe elementen, niet van toepassing zijn op de annulatieberoepen. Evenzo is artikel 39/76, § 1, tweede lid, van dezelfde wet, dat preciseert onder welke voorwaarden de nieuwe elementen worden onderzocht door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen die in het contentieux met volle rechtsmacht zitting heeft, niet van toepassing op de Raad wanneer hij de annulatieberoepen onderzoekt.

B.8.6. Uit hetgeen voorafgaat, vloeit voort dat de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid geen daadwerkelijke rechtshulp is in de zin van artikel 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Bijgevolg ontzegt artikel 39/2, § 1, derde lid, van de wet van 15 december 1980 de asielzoekers die uit een veilig land afkomstig zijn en wier aanvraag het voorwerp uitmaakt van een beslissing tot niet-inoverwegingneming, daadwerkelijke rechtshulp in de zin van die bepaling.

B.9.1. Artikel 2 van de wet van 15 maart 2012 voert dus een verschil in behandeling in, ten aanzien van het recht op een daadwerkelijk beroep tegen een beslissing tot verwerping van de asielaanvraag en tot weigering om de subsidiaire bescherming toe te kennen, tussen de daarin beoogde asielzoekers en de andere asielzoekers die, tegen de beslissing tot verwerping van hun aanvraag, een schorsend beroep kunnen instellen voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen die, om daarvan kennis te nemen, over een bevoegdheid met volle rechtsmacht beschikt.

B.9.2. Het Hof moet nagaan of dat verschil in behandeling redelijk verantwoord is, hetgeen inhoudt dat het berust op een objectief en relevant criterium en het evenredig is met het nagestreefde doel.

B.10.1. Het verschil in behandeling berust op het criterium van het land waarvan de asielzoeker de nationaliteit heeft of, wanneer hij staatloos is, van het land waarin hij zijn gewoonlijke verblijfplaats had alvorens op het grondgebied aan te komen. Dat criterium is objectief.

B.10.2. Artikel 23, lid 4, van de Procedurerichtlijn bepaalt :

« De lidstaten kunnen voorts bepalen dat een behandelingsprocedure overeenkomstig de fundamentele beginselen en waarborgen in hoofdstuk II voorrang krijgt of wordt versneld indien :

[...]

c) het asielverzoek als ongegrond wordt beschouwd :

i) omdat de asielzoeker afkomstig is uit een veilig land van herkomst in de zin van de artikelen 29, 30 en 31 van deze richtlijn, of

ii) omdat een land dat geen lidstaat is als veilig derde land voor de asielzoeker wordt beschouwd, onverminderd artikel 28, lid 1, of

[...] ».

B.10.3. Uit die mogelijkheid vloeit voort dat « de nationaliteit van de verzoeker een factor is die in aanmerking kan worden genomen als rechtvaardigingsgrond voor de behandeling bij voorrang of de versnelde behandeling van een asielverzoek » (HvJ, 31 januari 2013, C-175/11, *H.I.D. en B.A.*, punt 73).

B.10.4. Hieruit vloeit evenwel niet voort dat, door te voorzien in een behandeling bij voorrang of een versnelde behandeling van de asielaanvragen ingediend door personen afkomstig uit bepaalde als veilig beschouwde landen, de lidstaten die asielzoekers de « fundamentele waarborgen » zouden kunnen ontzeggen die zijn ingevoerd door de Procedurerichtlijn of door de « basisbeginselen » van het Europees recht.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft immers geoordeeld :

« Niettemin moet worden gepreciseerd dat, om discriminatie te vermijden tussen de verzoeken van asielzoekers van een welbepaald derde land die bij voorrang worden behandeld en die van staatsburgers van andere derde landen die volgens de gewone procedure worden behandeld, deze procedure bij voorrang de asielzoekers van de eerste categorie niet de waarborgen mag ontzeggen van artikel 23 van richtlijn 2005/85, die voor alle soorten procedures gelden » (*ibid.*, punt 74).

B.10.5. Het recht op een daadwerkelijk beroep, gewaarborgd bij artikel 47 van het Handvest en bij artikel 39 van de Procedurerichtlijn, aangehaald in B.4.3 en B.4.4, behoort tot de « basisbeginselen » en de « fundamentele waarborgen » die zijn ingevoerd bij de richtlijn.

In dat opzicht heeft het Hof van Justitie geoordeeld :

« Bijgevolg zijn de beslissingen waartegen de asielzoeker overeenkomstig artikel 39, lid 1, van richtlijn 2005/85 beroep moet kunnen instellen, de beslissingen die een afwijzing van het asielverzoek inhouden om redenen ten gronde of, in voorkomende gevallen, om formele of procedurele redenen die een beslissing ten gronde uitsluiten » (HvJ, 28 juli 2011, C-69/10, *Samba Diouf*, punt 42).

B.10.6. De beslissing tot niet-inoverwegingneming van de asielaanvraag die is ingediend door een uit een veilig land afkomstige asielzoeker houdt effectief de verwerping van de asielaanvraag in en valt bijgevolg onder de categorie van beslissingen waartegen een daadwerkelijk beroep moet openstaan.

B.10.7. Het recht op een daadwerkelijk beroep erkend bij artikel 47 van het Handvest moet, met toepassing van artikel 52, lid 3, ervan, worden gedefinieerd met verwijzing naar de betekenis en de draagwijdte die het Europees Verdrag voor de rechten van de mens eraan geeft. Het veronderstelt bijgevolg eveneens dat het beroep schorsend is en een strikt en volledig onderzoek van de grieven van de verzoekers door een autoriteit met een bevoegdheid met volle rechtsmacht mogelijk maakt.

Het recht op een daadwerkelijk beroep zoals gewaarborgd in het asielcontentieux bij artikel 39 van de voormelde richtlijn is overigens niet van toepassing op de maatregel tot verwijdering van het grondgebied, maar wel op de beslissing tot verwerping van de asielaanvraag. Hieruit vloeit voort dat het een onderzoek veronderstelt, niet alleen van de grief afgeleid uit het risico van schending van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens in geval van uitzetting van de verzoeker naar een land waar dat risico bestaat, maar eveneens van de grieven afgeleid uit de schending van de bepalingen met betrekking tot de toekenning van de status van vluchteling of van de subsidiaire bescherming.

B.11. Uit hetgeen voorafgaat, vloeit voort dat het verschil in behandeling, ten aanzien van de mogelijkheid om een daadwerkelijk beroep in te stellen tegen de beslissing die een einde maakt aan de asielprocedure, onder asielzoekers naargelang zij al dan niet afkomstig zijn uit een veilig land, berust op een criterium dat niet wordt toegestaan door de Procedurerichtlijn en dat derhalve niet relevant is.

B.12. Ten slotte dient te worden opgemerkt dat de maatregel die het enkel mogelijk maakt een annulatieberoep in te stellen tegen de beslissing die een einde maakt aan de asielprocedure voor de categorie van uit een veilig land afkomstige asielzoekers, in elk geval niet evenredig is met het doel van snelheid, omschreven in B.2.1, waarnaar de wetgever streeft. Immers, dat doel zou kunnen worden bereikt door, in die hypothese, de termijnen voor het instellen van het beroep met volle rechtsmacht in te korten, waarin de wet overigens reeds voorziet voor andere gevallen.

B.13. Het enige middel is gegrond. Artikel 2 van de wet van 15 maart 2012 dient te worden vernietigd.

Gelet op de samenhang, dient in artikel 39/81, eerste lid, van de wet van 15 december 1980, gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 15 maart 2012, eveneens de woorden « en 57/6/1 » te worden vernietigd.

Om die redenen,

het Hof

vernietigt :

- artikel 2 van de wet van 15 maart 2012 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging [en de verwijdering van vreemdelingen] en de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten »;

- in artikel 39/81, eerste lid, van de voormelde wet van 15 december 1980, gewijzigd bij artikel 3 van de voormelde wet van 15 maart 2012, de woorden « en 57/6/1 ».

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 16 januari 2014.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels